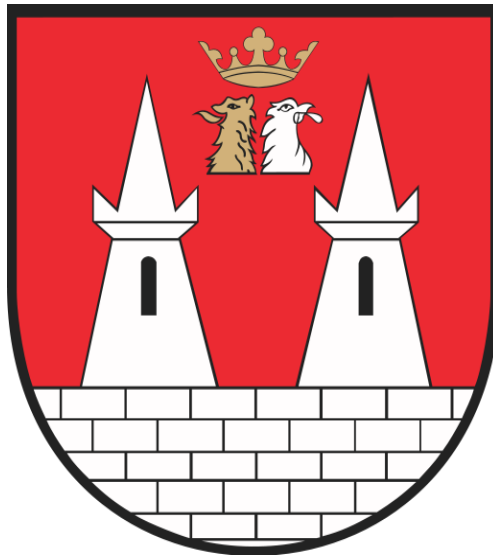

Lokalny Program Rewitalizacji Gniewkowa na lata 2009-2015

SPIS TREŚCI

1. Założenia programu rewitalizacji.....	5
1.1. Wnioski z diagnozy odnoszące się do problemów rewitalizacji.....	5
1.2. Założenia metodologiczne.....	
1.3. Określenie horyzontu czasowego obowiązywania Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	9
2. Obszary objęte programem rewitalizacji.....	10
3. Określenie (delimitacja) obszaru wsparcia.....	12
4. Planowane działania na obszarze (obszarach) wsparcia.....	18
4.1. kryteria wyboru projektów.....	18
4.2. harmonogram realizacji.....	21
5. Plan finansowy - źródła finansowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	22
6. Zgodność z dokumentami strategicznymi.....	23
7. Zarządzanie (system wdrażania) realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	25
8. System monitorowania i oceny realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji i komunikacji społecznej.....	26

AUTOR OPRACOWANIA

EUROSTO
Doradztwo i Analizy Gospodarcze
85-039 Bydgoszcz, ul. Hetmańska 38

EUROSTO
Doradztwo i Analizy Gospodarcze

W s t ę p

Rewitalizacja definiowana jest jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych oraz rewaloryzacji zabytków na wybranym obszarze, najczęściej dawnej dzielnicy miasta w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Rewitalizacja to połączenie działań technicznych z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych, występujących na tych obszarach.

Celem niniejszego opracowania, a następnie wdrożenia programu rewitalizacji jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno - gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami obszarach Gniewkowa. Misją programu rewitalizacji Gniewkowa jest kompleksowa odnowa przestrzenna, gospodarcza i społeczna wyznaczonego do rewitalizacji obszaru miasta w granicach starówki.

Przez lata rozwój Gniewkowa w bardzo dużym stopniu uzależniony był od zlokalizowanych na terenie gminy zakładów produkcyjnych, które były głównym pracodawcą i impulsem rozkwitu miasta. Przemiany ekonomiczne początku lat 90-tych doprowadziły do ich prywatyzacji bądź upadłości. Wiąże się to z negatywnymi skutkami dla lokalnego rynku pracy, tj. wysokim bezrobociem. W skali gminy oscyluje ono w okolicach 19%. Problem ten niesie za sobą trudności społeczne: znaczne osłabienie więzi społecznych, niski stopień aktywności mieszkańców i ich identyfikowania się z miastem, a także - naturalny w pewnym stopniu, odpływ najbardziej mobilnych i wykształconych mieszkańców do większych miast i za granicę. Skala problemu - techniczna, finansowa i społeczna - jest na tyle duża, że konieczne jest opracowanie i wdrożenie zintegrowanego, społeczno – gospodarczo – przestrzennego programu rewitalizacji miasta.

Lokalny Program Rewitalizacji jest interdyscyplinarnym, kilkuletnim dokumentem operacyjnym, stanowiącym formę zarządzania przekształceniami obszaru staromiejskiego. Wytyczeniu obszaru rewitalizacji przyświecały zróżnicowane cele. Wzięto pod uwagę kilka istotnych kryteriów, do których należały :

- wysoki poziom ubóstwa,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- niestabilne trendy demograficzne,
- niski poziom edukacji,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,

- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.

Powyższe czynniki zdecydowały, że Programem objęto staromiejską część Gniewkowa. Jest to obszar najbardziej zdegradowany zarówno pod względem społecznym, gospodarczym, jak również infrastrukturalnym.

Dla zapewnienia interdyscyplinarności działań rewitalizacyjnych wzięto pod uwagę cele, jakie dzięki nim mają zostać osiągnięte. Na tej podstawie należy stwierdzić, że działania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji winny sprowadzać się do:

- poprawy estetyki przestrzeni miejskich,
- porządkowania „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- rewaloryzacji obiektów o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, znajdujących się na rewitalizowanym terenie oraz ich adaptację na cele gospodarcze, kulturalne i społeczne,
- poprawy funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego,
- rozwoju funkcji turystycznych, kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, połączonych z działalnością gospodarczą poprzez przebudowę i remonty infrastruktury publicznej.

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gniewkowa poprzedzone zostało działaniami przygotowawczymi oraz cyklem spotkań o charakterze konsultacyjnym. W spotkaniach tych brali udział mieszkańcy, radni Rady Miejskiej w Gniewkowie, pracownicy Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, a także zewnętrzni konsultanci. Szczegółowo działania te zostały opisane w *Raporcie z konsultacji społecznych*.

1. Założenia programu rewitalizacji

1.1. Wnioski z diagnozy odnoszące się do problemów rewitalizacji

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gniewkowa na lata 2009-2015 (LPR) ma umożliwić tworzenie warunków lokalowych, infrastrukturalnych do rozwoju mikro i małej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym mających za zadanie podniesienie kwalifikacji mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Z diagnozy stanu wyjściowego płyną następujące wnioski:

1. Niski stopień prowadzonej działalności gospodarczej
2. Starzenie się społeczeństwa
3. Niekorzystne trendy migracyjne na terenie całego miasta
4. Względnie stała liczba osób bezrobotnych
5. Znaczny stopień zniszczenia infrastruktury publicznej na terenie całego miasta
6. Dobre wyposażenie lokali mieszkalnych w urządzenia sieci wodociągowej

W oparciu o diagnozę stanu wyjściowego zdefiniowano obszary problemowe w zakresie rewitalizacji. Zaplanowane zadania rewitalizacyjne oraz projekty im towarzyszące skupiają się właśnie w obrębie tych obszarów.

1.2. Założenia metodologiczne

Lokalny Program Rewitalizacji Gniewkowa na lata 2009-2015 powstawał na przestrzeni blisko roku. Jego opracowanie zostało poprzedzone licznymi działaniami o charakterze przygotowawczym. W procesie tworzenia niniejszego dokumentu zorganizowane zostały także konsultacje społeczne oraz spotkania informacyjne, dlatego sądzić można, iż wybrane rozwiązania są zaplanowane w sposób optymalny i przysłużą się do szybszego rozwoju miasta, a także do poprawy życia mieszkańców w zdegradowanej przestrzeni miejskiej.

Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany przy wsparciu zewnętrznej firmy doradczej. W strukturach Urzędu Miejskiego w Gniewkowie wyznaczony został pracownik odpowiedzialny za współpracę z zewnętrznymi konsultantami. Utworzony w ten sposób zespół pod kierunkiem Zastępcy Burmistrza Gniewkowa przygotował założenia programu rewitalizacji. Na podstawie wstępnych założeń w oparciu o *Wytyczne dotyczące przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji* wyznaczono projektowany obszar i zakres rewitalizacji. W trakcie opracowywania dokumentu sporządzono także **ankiety dla mieszkańców** na temat obszaru i zakresu rewitalizacji. Zespół w trakcie swoich prac dokonał analizy materiałów dotyczących zatwierdzonych założeń programu rewitalizacji i opracowaniem samego programu.

Opracowując niniejszy dokument kierowano się następującymi zasadami:

1. Interdyscyplinarność opracowania.

Zgodnie z definicją samej rewitalizacji, która zakłada działania w aspekcie infrastrukturalnym, społecznym i gospodarczym, w trakcie opracowywania niniejszego dokumentu wzięto pod uwagę te działania, które poprzez swoje oddziaływanie wpłynąć będą na te sfery życia społecznego. Zaplanowane działania dotyczą zarówno infrastruktury komunalnej, jak i działań o charakterze kulturalnym, społecznym, z zakresu wspierania przedsiębiorczości.

Zasadą interdyscyplinarności kierowano się także w procesie planowania źródeł finansowania zamierzonych działań. Nie ograniczono się w tym miejscu jedynie do możliwego wsparcia wspólnotowego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i środków własnych pochodzących z budżetu Gminy. W ramach procesów rewitalizacyjnych zaplanowano także współfinansowanie działań ze środków Europejskiego funduszu Społecznego, a także takich źródeł

jak Fundusz Wyszehradzki, Program Młodzież w Działaniu, czy środki samorządów poszczególnych szczebli.

W realizację projektów w obszarze rewitalizacyjnym zaangażowano na etapie powstawania Lokalnego Programu Rewitalizacji, zarówno lokalne organizacje społeczne, jak i wspólnoty mieszkaniowe, aby zwiększyć czytelność podejmowanych działań.

2. Konsultacje społeczne – partnerstwo.

Czytelność działań i ich jawność wymaga zaangażowania społeczeństwa na etapie planowania dokumentu strategicznego, jakim jest Lokalny Program Rewitalizacji. Wpłynęło to nie tylko na wzrost świadomości na temat działań podejmowanych przez Gminę, ale także winno przyczynić się do wzrostu zaangażowania społeczeństwa, organizacji pozarządowych w realizację planowanych przedsięwzięć.

Dzięki szerokim jak na lokalne możliwości o dotychczasowe doświadczenia w tym względzie konsultacje społeczne Lokalny Program Rewitalizacji przyczyniać ma się także do promowania przedsięwzięć o charakterze partnerskim. Samorząd gminny z uwagą obserwować będzie planowane działania przyczyniające się do realizacji celów tutejszej rewitalizacji i w miarę możliwości włączać się będzie w ich realizację.

3. Efekt społeczno-gospodarczy.

Planowane działania, które mają być współfinansowane w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oceniano pod względem planowanych rezultatów a sferze społeczno-ekonomicznej. Innymi słowy, do realizacji zostały wyłonione te propozycje, które w największym stopniu winny zapobiegać niekorzystnym trendom społecznym i ekonomicznym takim jak: bezrobocie, starzenie się społeczeństwa, niski stopień zaangażowania w życie publiczne, niski stopień prowadzonej działalności gospodarczej. Dzięki takiemu podejściu zwiększa się bezpośredni efekt zrealizowanych projektów, co przyczynia się do odnowy społecznej w obszarze rewitalizowanym i podniesienia jakości życia mieszkańców.

4. Nadzędność działań nieinfrastrukturalnych

Opracowując niniejszy dokument kierowano się zasadą, zgodnie z którą cele rewitalizacji powinny być usytuowane w sferze społeczno-gospodarczej i ekologiczno-przestrzennej, natomiast działania infrastrukturalne i architektoniczno-urbanistyczne powinny być tym celom podporządkowane. Przy wyborze działań inwestycyjnych w pierwszej kolejności oceniane były skutki ich podjęcia dla kluczowych obszarów rewitalizacji.

1.3. Określenie horyzontu czasowego obowiązywania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gniewkowa został przygotowany na lata **2009-2015** w ujęciu szczegółowym i obejmuje on projekty, które są częściowo przygotowane do realizacji pod względem technicznym. Ich gotowość do wdrożenia przewidziana jest w okresie realizacji LPR.

Dokument niniejszy przedstawia projekty, które w perspektywie zaplanowanego okresu programowania Gmina wraz z partnerami lokalnymi zamierza realizować na swoim terenie zgodnie z założeniami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 oraz strategii ogólnej i strategii branżowych odnoszących się do rozwoju województwa.

2. Obszary objęte programem rewitalizacji

Jednym z pierwszych etapów prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji było wyznaczenie na terenie Gniewkowa obszaru, który będzie mógł uzyskać wsparcie z budżetu działania 7.1 Regionalnego Programu Operacyjnego województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 – 2013. Działania te podążały od dużego stopnia ogólności, aż do szczegółowego wyznaczenia obszaru za pomocą mierzalnych wskaźników lub danych o charakterze społecznym. Dzięki temu możliwe stało się określenie obszaru wsparcia poprzez zamknięcie dookoła staromiejskimi ulicami. Poniżej dokonano streszczenia poszczególnych etapów wyznaczania obszarów objętych programem rewitalizacji.

A. Wstępne wyznaczenie obszaru.

Na podstawie istniejących w Urzędzie Miejskim w Gniewkowie opracowań oraz ogólnej wiedzy jego pracowników w połączeniu z wiedzą pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zdecydowano na temat obszarów kryzysowych w mieście, że programem rewitalizacji zostanie objęty jeden obszar w mieście. Jednocześnie dokonano jego ograniczenia kierując dalsze zainteresowanie na staromiejską część Gniewkowa. Na tym etapie dokonano także analizy następujących dokumentów:

- Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Gniewkowo na lata 2007 – 2013;
- Strategia Rozwoju Gminy Gniewkowo na lata 2007 – 2013;
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Gniewkowo na lata 2007 – 2013;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gniewkowo.

B. Wskaźnikowa analiza porównawcza.

Kolejnym etapem wyznaczania obszaru, który objęty miał być wsparciem w ramach programu rewitalizacji było porównanie trendów gospodarczych, społecznych i demograficznych dla miasta wobec trendów dla wyznaczonego obszaru. W wyniku przeprowadzonej analizy, na podstawie 3 wskaźników zaliczanych zarówno do sfery społeczno-gospodarczej, jak i sfery infrastrukturalnej wytyczono obszar wsparcia. W jego obrębie występują niekorzystne odchylenia w analizowanym zakresie wobec średnich wskaźników miejskich.

C. Obszary wsparcia dla projektów z zakresu mieszkalnictwa.

Z uwagi na fakt, że wśród planowanych do realizacji operacji, mających być współfinansowanych z działania 7.1 Regionalnego Programu Operacyjnego województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 – 2013, znalazły się projekty z zakresu mieszkalnictwa, przystąpiono do wyznaczenia obszaru wsparcia zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa. Obszar ten wyznaczono na podstawie 3 wskaźniki spośród 3 wybranych kryteriów, wymienionych ww. wytycznych.

D. Ostateczne wyznaczenie obszaru wsparcia.

Po przeanalizowaniu poprzednich działań wyznaczono obszar objęty programem rewitalizacji, w granicach którego leży obszar wsparcie dla projektów z zakresu mieszkalnictwa.

3. Określenie (delimitacja) obszaru wsparcia

Wyznaczony zgodnie z opisanymi etapami obszar wsparcia został zdefiniowany szczegółowo w oparciu o mierzalne wskaźniki. Dane do ich weryfikacji zostały pozyskane z własnych, należących do Urzędu Miejskiego w Gniewkowie, baz danych oraz z Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu – Komisariatu Policji w Gniewkowie, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie, Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu oraz Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.

Podczas wstępnego wyznaczania obszaru rewitalizowanego wzięto pod uwagę kilka istotnych kryteriów:

- wysoki poziom ubóstwa,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- niestabilne trendy demograficzne,
- niski poziom edukacji mieszkańców,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.

Czynniki te zdecydowały o wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w obrębie staromiejskiej części Gniewkowa. Wstępnie wyznaczony teren został poddany weryfikacji w oparciu o wskaźniki metodologiczne przyjęte jako podstawa wyznaczania obszaru rewitalizowanego w *Wytycznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji*.

Analizowany obszar oceniono w oparciu o wskaźniki ze sfery społeczno-gospodarczej oraz ze sfery infrastrukturalnej. Dla każdej z ulic uwzględnionych w obszarze wsparcia wykazano, że co najmniej 3 wskaźniki, pochodzące z obu tych sfer, kształtują się w sposób niekorzystny, w odniesieniu do pozostałej części miasta.

Na podstawie tak przeprowadzonych działań wyznaczono obszar objęty programem rewitalizacji ograniczony przez następujące ulice leżące w staromiejskiej części Gniewkowa: ul. Sobieskiego, ul. Dworcowa, ul. Zamkowa, ul. Podgórna, ul. Kościelna, ul. Rynek.

Wybór powyższego obszaru wsparcia określono na podstawie analizy dziesięciu poniższych kryteriów:

- A Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
- B Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia
- C Niestabilne (niekorzystne) trendy demograficzne
- D Niski poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach i wysoki odsetek osób porzucających szkołę
- E Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa
- F Niski poziom aktywności gospodarczej
- G Wysoki udział imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych oraz uchodźców
- H Szczególnie zniszczone otoczenie
- I Porównywalnie niższy poziom wartości zasobu mieszkaniowego
- J Niski poziom wydajności energetycznej budynków

Zgodnie z Wytycznymi, wyznaczenie obszaru wsparcia następuje na podstawie mierzalnych wskaźników, które dla rewitalizowanego obszaru odbiegają negatywnie od średniej dla miasta.

Starówka została wyznaczona jako obszar kwalifikujący się do rewitalizacji ze względu na spełnienie kryteriów wysokiego poziomu ubóstwa i wykluczenia, niskiego poziomu aktywności gospodarczej i niskiej wartości zasobu mieszkaniowego.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wskaźników wynikających z diagnozy, na podstawie analizy których określono zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru.

Tabela 1. Wskaźniki wyznaczające obszar wsparcia

	Kryterium	Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla miasta	Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizowanego	Uwagi
A	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	1. Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru	317 osób z 7248, tj. 43,7/1000	99 osób z 1093, tj. 90,5/1000	Dane za rok 2006, źródło: GUS - RBD
		2. Liczba postępowań eksmisyjnych i eksmisja z lokali mieszkalnych na 1000 mieszkańców obszaru			
B	Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia	1. Liczba bezrobotnych poszukujących pracy 13 m-cy i dłużej na 1000 mieszkańców			
C	Niestabilne (niekorzystne) trendy demograficzne	1. Dynamika (Spadku) liczby ludności w wyniku odpływu i zgonów na 1000 mieszkańców obszaru.			
		2. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców obszaru			
		3. Saldo migracji na 1000 mieszkańców obszaru			
D	Niski poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach i wysoki odsetek osób porzucających szkołę	1. Liczba młodzieży niekontynuująca nauki na 1000 mieszkańców obszaru.			
		2. Procentowy udział bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych obszaru			

E	Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców obszaru			
F	Niski poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	5,98	4,57	Dane za rok 2006
G	Wysoki udział imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych oraz uchodźców	Udział ludności narodowości niepolskiej w ogólnej ludności polskiej	4 osoby	0 osób	
H	Szczególnie zniszczone otoczenie	1.Obszary wyłączone z użytkowania 2.Obszary zdegradowanej struktury miejskiej			
I	Porównywalnie niższy poziom wartości zasobu mieszkaniowego	1. Procentowy udział mieszkań bez instalacji techniczno-sanitarnej w ogólnej liczbie mieszkań obszaru	741/2360 tj. 31,4%	345/686 tj. 50,2%	Dane za rok 2007 (GUS, ośrodek pomocy społecznej)
		2. Liczba zdegradowanych obiektów w stosunku do wszystkich obiektów			
		3. Liczba mieszkań sprzed 1989 r. w stosunku do ogółu mieszkań	51%		
J	Niski poziom wydajności energetycznej budynków	1. Wskaźnik wydajności energetycznej budynków			

Wśród planowanych działań rewitalizacyjnych znalazły się także projekty, które zgodnie z art. 47 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8.12.2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa stanowią działania w zakresie mieszkalnictwa. W związku z tym wyznaczono dodatkowy obszar w oparciu o kryteria i wskaźniki wyznaczania obszarów wsparcia, na których realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa.

Pod uwagę zostały wzięte następujące wskaźniki:

Lp.	Kryterium	Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość dla obszaru wsparcia	Uwagi	Źródło danych
1.	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	74	90,5	Wskaźnik jest odchylony powyżej wartości referencyjnej	MGOPS
2.	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	9,5	4,57	Wskaźnik jest odchylony powyżej wartości referencyjnej	Urząd Miejski w Gniewkowie, ewidencja działalności gospodarczej
3.	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	33,8	65,87	Wskaźnik jest odchylony powyżej wartości referencyjnej	Komisariat Policji w Gniewkowie, Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu

Ryc. 1. Mapa centrum Gniewkowa z zaznaczonym obszarem wsparcia

4. Planowane działania na obszarze wsparcia (projekty)

4.1. Kryteria wyboru projektów

Wyboru zadań, które miałyby być realizowane w granicach obszaru objętego programem rewitalizacji dokonano w dwóch etapach. Pierwszym z nich była ocena poszczególnych propozycji w oparciu o analizę SWOT dla danego kryterium. Oceny dokonał zespół opracowujący Lokalny Program Rewitalizacji. Do dalszej oceny dopuszczono wyłącznie projekty posiadające co najmniej neutralny wynik analizy SWOT. Drugim etapem była ocena punktowa, co umożliwiło hierarchizację zadań i potrzeb w zakresie inwestycji gminnych.

Etap I – w oparciu o analizę SWOT

Mocne strony

1. Sfinansowanie przedsięwzięcia jest realne
2. Przedsięwzięcie ma szansę wsparcia z funduszy UE
3. Przedsięwzięcie generuje nowe miejsca pracy
4. Przedsięwzięcie posiada znaczącą akceptację społeczną
5. Przedsięwzięcie dodatnio wpływa na ochronę środowiska
6. Przedsięwzięcie podnosi walory regionu
7. Przedsięwzięcie rozwiązuje istotne problemy społeczne

Słabe strony

1. Brak realnego projektu finansowego
2. Słabe dopasowanie do priorytetów funduszy strukturalnych
3. Mały wpływ na likwidację bezrobocia
4. Słaby wynik analizy finansowej przedsięwzięcia
5. Mały wpływ na rozwiązywanie problemów społecznych
6. Negatywne oddziaływanie na środowisko
7. Negatywna ocena społeczna przedsięwzięcia

Etap II – ocena punktowa

1. Wpływ na rozwój gospodarczy i nowe miejsca pracy

- a. nie wpływa = 0*
- b. tworzy więcej niż 5 miejsc pracy lub warunki dla późniejszych inwestycji = 5*
- c. generuje 10 nowych miejsc pracy lub podnosi atrakcyjność inwestycyjną gminy = 12*

2. Wpływa na rozwój edukacyjny, poziom zdrowia i sportu

- a. nie wpływa = 0*
- b. wpływa na poprawę istniejącej sytuacji = 3*
- c. wprowadza nowe możliwości i nową jakość = 6*

3. Wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców

- a. brak wpływu = 0*
- b. poprawia bezpieczeństwo = 3*
- c. wprowadza nową jakość w poziom bezpieczeństwa = 6*

4. Zgodność ze strategią gminy/powiatu oraz priorytetami RPO i PO KL

- a. niezgodne = 0*
- b. zgodne ze strategią albo priorytetem UE = 3*
- c. zgodne ze strategią i priorytetami UE = 6*

5. Wpływ na środowisko naturalne

- a. ujemny = -3*
- b. neutralny = 0*
- c. dodatni = 3*

6. Wpływa na poprawę wizerunku gminy

- a. nie wpływa = 0*
- b. ma słaby wpływ = 1*
- c. wpływa w sposób istotny = 3*

7. Wpływa na budżet gminy

- a. negatywnie, istnieje konieczność finansowania po zakończeniu inwestycji = -3*
- b. neutralnie = 0*
- c. dodatnio (podnosi dochody budżetu) = 3*

8. Możliwość finansowania poza budżetem

- a. kredyt niskooprocentowany (dofinansowanie zwrotne) = 1*
- b. dotacja z funduszy < 50% = 3*
- c. dotacja 50-75% = 6*

9. Stopień zaawansowania inwestycji

- a. nowa w fazie koncepcji lub planu wstępnego = 0*
- b. udokumentowana w części (studium wykonalności, projekt) = 1*
- c. zaawansowana (kolejny etap) = 3*

Dokonawszy oceny pierwotnie zgłoszonych projektów według powyższych kryteriów stworzono listę rankingową planowanych zadań. Do realizacji w ramach działania 7.1. RPO WK-P zaplanowano siedem projektów, które uzyskały najwyższą liczbę punktów. Pozostałe projekty inwestycyjne będą realizowane w ramach innych środków niż te dostępne w ramach działania 7.1. RPO WK-P, w tym ze środków własnych Gminy Gniewkowo.

Zadania rewitalizacyjne planowane w ramach PO KL wskazano na podstawie wniosków wyciągniętych z diagnozy obszaru wsparcia. Tworząc programy o charakterze nieinwestycyjnym wzięto pod uwagę ich społeczne oddziaływanie oraz łagodzenie lokalnych zdefiniowanych problemów. W szczególności pod uwagę wzięto oddziaływanie tych projektów na takie parametry jak:

- poziom bezrobocia,
- poziom ubóstwa,
- poziom wykształcenia mieszkańców,
- skuteczność zdawalności egzaminów końcowych w szkołach gimnazjalnych i średnich,
- umiejętności i kwalifikacje pracowników przedsiębiorstw
- umiejętności adaptacyjne pracowników.

Każdorazowo przed przystąpieniem do sporządzenia wstępnych założeń projektu Urząd Miejski w Gniewkowie w porozumieniu z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gniewkowie przeprowadzać będzie analizę potrzeb wśród potencjalnych beneficjentów ostatecznych projektów nieinfrastrukturalnych. Działania te w pierwszej kolejności winny obejmować grupy, których dotyczą problemy społeczne. Za najefektywniejszą metodę wdrażania zasady empowerment uznaje się badania ankietowe, wywiady kwestionariuszowe oraz debaty społeczne w grupach mających być objęte wsparciem. Takie elementy pozwalają na szeroki udział ww. grup w działaniach i decyzjach podejmowanych w ramach realizowanych na ich rzecz projektów.

4.2. Harmonogram realizacji

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji
1.	Adaptacja budynku bożnicy w Gniewkowie na muzeum wraz z zagospodarowaniem parkingu	2010
2.	Modernizacja budynku MGOKSiR w Gniewkowie	2010
3.	Modernizacja zabytkowego budynku ratusza na cele Urzędu Miejskiego w Gniewkowie	2010 - 2011
4.	Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni miejskich	2010 - 2015
5.	Modernizacja budynku komunalnego na ul. Rynek 8 w Gniewkowie	2011
6.	Modernizacja budynku komunalnego na ul. Sobieskiego 11 w Gniewkowie	2012
7.	Modernizacja budynku mieszkalnego na ul. Dworcowej 1 w Gniewkowie	2010

5. Plan finansowy – źródła finansowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

A. Działania współfinansowane z działania 7.1. RPO WK-P 2007-2013

Nazwa projektu	Wartość całkowita	Źródła finansowania	Nakłady w poszczególnych latach							
			RAZEM	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Adaptacja budynku bożnicy w Gniewkowie na muzeum wraz z zagospodarowaniem parkingu	350 000,00	Budżet JST	52 500,00	0,00	52 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Budżet UE	297 500,00	0,00	297 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Inne źródła	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Modernizacja budynku MGOKSiR w Gniewkowie	300 000,00	Budżet JST	45 000,00	0,00	45 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Budżet UE	255 000,00	0,00	255 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Inne źródła	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Modernizacja zabytkowego budynku ratusza na cele Urzędu Miejskiego w Gniewkowie	350 000,00	Budżet JST	52 500,00	0,00	52 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Budżet UE	297 500,00	0,00	297 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Inne źródła	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni miejskich	300 000,00	Budżet JST	45 000,00	0,00	12 000,00	10 000,00	7 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00
		Budżet UE	255 000,00	0,00	80 000,00	50 000,00	35 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
		Inne źródła	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Modernizacja budynku komunalnego na ul. Rynek 8 w Gniewkowie	250 000,00	Budżet JST	37 500,00	0,00	0,00	37 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Budżet UE	212 500,00	0,00	0,00	212 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Inne źródła	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Modernizacja budynku komunalnego na ul. Sobieskiego 11 w Gniewkowie	250 000,00	Budżet JST	37 500,00	0,00	0,00	0,00	37 500,00	0,00	0,00	0,00
		Budżet UE	212 500,00	0,00	0,00	0,00	212 500,00	0,00	0,00	0,00
		Inne źródła	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Modernizacja budynku mieszkalnego na ul. Dworcowej 1 w Gniewkowie	200 000,00	Budżet JST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Budżet UE	150 000,00	0,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Inne źródła	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wszystkie powyższe dane finansowe przedstawiono na podstawie wstępnych szacunków, kwoty podano w zł.

6. Zgodność z dokumentami strategicznymi

Opracowując Lokalny Program Rewitalizacji Gniewkowa na lata 2009 – 2015 poddano go także analizie pod kątem zgodności jego założeń z celami strategicznych dokumentów obowiązujących na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Dla zachowania zrównoważonego rozwoju na terenie całego kraju analiza ta ma istotne znaczenie.

Wsparcie programów rewitalizacji ma podłoże w dokumentach rządowych określających strategię rozwoju i politykę zagospodarowania przestrzennego kraju. Jednym z celów **Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego** jest „tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski w ramach Unii Europejskiej i wewnątrz kraju”. Dokument jest realizowany poprzez cele szczegółowe, którymi są m.in.:

- tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego,
- wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego,
- budowę i modernizację infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów,
- wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Lokalny Program Rewitalizacji jest również zgodny z priorytetami rozwojowymi zapisanymi w **Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015**, w ramach której wśród celów strategicznych wymieniono:

- poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- budowę zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa,
- rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Omawiany dokument wykazuje zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wdrażaną poprzez priorytetowe obszary następujących działań strategicznych:

- Priorytet 1 Rozwój nowoczesnej gospodarki (Działanie 1.3. Promocja rozwoju turystyki) ze względu na atrakcyjność walorów i zasobów regionu Kujawsko-Pomorskiego,
- Priorytet 2 Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu (Działanie 2.2. Wspieranie rozwoju sieci osadniczej) – rewitalizacja miast i wsi regionu, służąca wykonaniu niezbędnych modyfikacji układów urbanistycznych oraz Działanie 2.5. Promocja

dziedzictwa kulturowego służąca adaptacji obiektów zabytkowej architektury do spełniania nowych funkcji.

Celem strategicznym kolejnego z analizowanych dokumentów - Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w lata 2007-2013 jest poprawa konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej jego obszaru. Cel strategiczny programu jest wdrażany przez następujące cele szczegółowe zgodne z preferencjami Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Gniewkowo:

- zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego jako obszaru aktywności gospodarczej, lokalizacji inwestycji, terenu atrakcyjnego dla zamieszkania i wypoczynku zarówno dla mieszkańców regionu jak i turystów (Oś Priorytetowa 2 Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska),
- zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wzrost znaczenia turystyki jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego województwa poprzez lepsze wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, wzbogacenie oferty usług turystycznych i poprawę ich jakości, rozwój nowych, zrównoważonych rodzajów turystyki (Oś priorytetowa 6 Wsparcie rozwoju turystyki),
- poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców w ramach ożywienia gospodarczego i społecznego oraz odnowy infrastrukturalnej i architektoniczno-urbanistycznej zdegradowanych części miast (Oś priorytetowa 7 Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy).

Cele Programu są też zgodne ze Strategią Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego na lata 2007-2015 wdrażaną poprzez następujące cele strategiczne zgodne z działaniami rewitalizacyjnymi zawartymi w opracowanym dokumencie:

- poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców również w zakresie rozwoju potencjału kulturalnego powiatu,
- wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki i wykreowanie nowego wizerunku powiatu, realizowany m.in. poprzez aktywizację rozwoju gospodarczego powiatu poprzez rozwój turystyki oraz ogólną koncepcję promocji powiatu.

7. Zarządzanie realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gniewkowa będzie realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Gmina, korzystając z funduszy strukturalnych, jest zobowiązana przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu z dnia 21 czerwca 1999 r. Nr 1260/1999, wprowadzającym ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych oraz rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy strukturalnych. Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia (krajowych i unijnych).

Proces wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji jest postępowaniem kilkietapowym. Wdrażanie rozpoczyna się od przygotowania kompletnych wniosków projektów umieszczonych w zatwierdzonym przez Radę Miejską Programie. Skompletowany wniosek składany jest do instytucji odpowiedzialnej za wybór projektów w danym programie. Następnym etapem jest realizacja projektów zatwierdzonych do współfinansowania z funduszy strukturalnych zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym oraz pozostałych projektów. Końcowym etapem wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie ocena zamierzonych rezultatów poszczególnych projektów.

W miarę potrzeb Lokalny Program Rewitalizacji będzie podlegał systemowej aktualizacji zgodnie z pojawiającymi się trendami społeczno-ekonomicznymi. Gmina oczekuje na propozycje projektów ze strony potencjalnych beneficjentów środków unijnych, ale również od osób prywatnych zainteresowanych wspomaganie procesu rewitalizacji Gniewkowa.

Projekty zgłoszone do Lokalnego Programu Rewitalizacji będą wdrażane według kolejności ustalonej w rankingu hierarchii zadań. Kolejność ta może zostać zmieniona uwarunkowaniami budżetowymi lub terminami narzucanymi przez komitety sterujące programem RPO, itp. Zasadą jest maksymalizacja wykorzystania dotacji. Liczba projektów z Lokalnego Programu Rewitalizacji prowadzonych jednocześnie przez gminę uwarunkowana jest aktualną płynnością finansową.

Planując wdrożenie całego Lokalnego Programu Rewitalizacji, należy uwzględnić wąskie gardła procesu, związane z nadmiernym obciążeniem wybranych zasobów przy

skoncentrowanych w czasie działaniach, a organizacją terminarza składania wniosków o finansowanie jednocześnie kilku projektów. W przeciwnym razie może to skutkować przeciążeniem zasobów gminy i w konsekwencji blokadą czasową wdrożenia.

8. System monitorowania i oceny realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji i komunikacji społecznej

Monitorowaniem programu oraz jego oceną zajmować się będą właściwe komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Gniewkowie. W celu zapewnienia sprawnych działań niezwłocznie po przyjęciu LPR powołany zostanie Pełnomocnik Burmistrza Gniewkowa ds. rewitalizacji. Do jego zadań należeć będzie m.in. sprawowanie nadzoru oraz zapewnienie właściwej realizacji i monitorowania działań objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji. Monitoring prowadzony będzie w oparciu o wskaźniki finansowe i ilościowe. Wskaźniki osiągnięć wskazane w rozdziale 3 monitorowane będą na podstawie informacji od osób nadzorujących poszczególne projekty.

Jednocześnie monitorowane będą zmiany w uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych opisane w diagnozie stanu obecnego i charakterystyce obszarów rewitalizowanych. Bazą informacji statystycznej będą źródła statystyki państwowej (GUS). Poza tym źródło informacji o wskaźnikach będą stanowiły informacje i dane otrzymane od:

- wydziałów merytorycznych Urzędu Miejskiego w Gniewkowie,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu,
- Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie,
- Wspólnot mieszkaniowych,
- Właścicieli nieruchomości,
- Podmiotów działających na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji.

Monitorowanie na etapie robót budowlano – remontowych realizowane będzie przez inspektorów nadzoru odpowiednich branż, zatrudnionych przez wnioskodawców poszczególnych projektów.

Raz do roku sporządzane będzie sprawozdanie z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, zawierające następujące informacje:

- Stopień zrealizowania zaplanowanych na dany rok działań
- Zestawienie poniesionych wydatków
- Stopień osiągnięcia na dany rok wskaźników produktu i rezultatu.

Sprawozdanie to przedkładane będzie przez Burmistrza Gniewkowa do wiadomości Rady Miejskiej w Gniewkowie.

Co najmniej raz na trzy lata dokonywana będzie ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji w formie uchwały przyjętej przez Radę Miejską w Gniewkowie.

Ocena Programu Rewitalizacji odbywać się będzie:

- przed realizacją programu – (ex-ante),
- na bieżąco w trakcie trwania okresu rewitalizacji (on – going),
- po jego zakończeniu – (ex-post),

na podstawie określonych w LPR wskaźników rzeczowych oraz oceny analizy sytuacji społeczno-gospodarczej.

Ważnym elementem procesu rewitalizacji jest komunikacja społeczna, której celem jest aktywizacja społeczności lokalnej, włączenie jej w procesy rewitalizacji, a także upowszechnianie informacji na temat możliwości związanych z dostępnym finansowaniem zewnętrznym. Rozwiązania zaproponowane w niniejszym opracowaniu spełnią swoją funkcję tylko wówczas, gdy zostaną właściwie wykorzystane, zarówno w sposób bezpośredni, jak i pośredni. Najważniejszym narzędziem komunikacji ze społecznością lokalną w dobie rozwijającego się społeczeństwa informacyjnego, obok bezpośrednich kontaktów z zainteresowanymi, są portale internetowe. Miasto Gniewkowo posiada własny, bardzo dobrze funkcjonujący, na bieżąco aktualizowany serwis internetowy, który stwarza szerokie możliwości w zakresie m.in. promocji podejmowanych działań rewitalizacyjnych oraz bieżącego informowania społeczeństwa o postępie prac. Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Gniewkowie zostanie utworzona zakładka dotycząca szeroko pojętej *rewitalizacji*.

Ponadto do komunikacji społecznej wykorzystane będą inne media, w tym lokalna prasa, a także wydawane okolicznościowo przez gminę plakaty czy informatory. Władze gminy organizować będą również wspólne spotkania, szkolenia i wymianę doświadczeń ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami.

Co najmniej raz do roku, w okresie obowiązywania Lokalnego Programu Rewitalizacji, W związku z podsumowywaniem działań rewitalizacyjnych organizowane będzie otwarte spotkanie informacyjne dla mieszkańców miasta oraz innych zainteresowanych podmiotów.

Bardzo ważne jest wykorzystanie potencjału gospodarczego i pozytywnych zmian społecznych, jakie będą efektem rewitalizacji. Znaczącym elementem będzie również umieszczenie systemu odnośników do strony internetowej miasta na innych, często odwiedzanych portalach internetowych, co w znacznym stopniu pozwoli na niskonakładową promocję miasta, jego osiągnięć, historii i dziedzictwa.

Załączniki:

1. Diagnoza stanu wyjściowego
2. Raport z konsultacji społecznych
3. Wykaz projektów
 - a) Opis projektu 1
 - b) Opis projektu 2
 - c) Opis projektu 3
 - d) Opis projektu 4
 - e) Opis projektu 5
 - f) Opis projektu 6
 - g) Opis projektu 7